

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Sectio VI. De amissione & revocatione privilegiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

legiati religiosi in abusu suorum privilegiorum, præsertim contra Episcopos, quos in relato cap. prohibet sub pœna interdicti in eorum Ecclesias statuendi; & in jure communi legi possunt.

§. II.

Quinam præterea alij sint excessus sive abusus privilegiatorum?

Plures adhuc excessus tales in hoc tit. enumerantur cap. ad hoc §. cap. patientibus 10. cap. tuarum 11. cap. Autoritate 4. in 6. cap. Episcoporum 8. in 6. h. t. &c. quæ jura legi possunt.

§. III.

De alijs quibusdam specialibus excessibus, & culpis religiosorum prohibitis jure Canonico, & eorum pœnis.

Videatur de his *Clement. religiosi* 1. h. t. ubi religiosi quorundam Sacramentorum administratio sub pœna excommunicationis ipso facto incurrendæ, à qua non nisi à Pontifice absolvi possint, prohibetur, sine speciali licentia Parochi, aut speciali privilegio &c. & in §. 1. quibus etiam sub præcepto obedientiæ & cõminatione maledictionis æternæ inhibetur, ne detrahant Ecclesiarum Prælati, ne laicos ab Ecclesiarum suarum accessu arceant, ne indulgentias indiscretas promulgeant &c. videatur relata *Clementina*.

§. IV.

De pœna abutentium suis privilegiis, & pœnitione violentum aliena privilegia?

Resp. quòd propter abutentium pœna revocari privilegia, quia necesse privilegatus amittere privilegia, quæ permittit sibi abutitur potestare, cap. privilegia 24. h. t. & si aliena privilegia violant, sive directe, sive indirecte hoc fiat, non tantum suis privilegia spoliandi dicuntur cap. delicti 4. h. t. (neque enim sunt illis sua jura servanda qui non metuunt violare aliena, cap. si decet. 22. ca. 25. q. 2.) sed etiam castigandos asserit Pontifex cap. quoniam 26. h. t.

§. V.

Proponuntur brevis summa institutionum extravaganantium hujus tituli.

Videatur extravag. *franco*, ad verbum h. t. & inter communes extravag. 2. 3. & 4. h. t.

SECTIO VI.

De amissione & revocatione privilegiorum.

§. I.

An & quomodo privilegium amittitur per lapsum temporis, & cõsuetudinem casus?

Fuit privilegium lapsu temporis, & quod restrictum fuit, certum est, cap. de causis 4. de Offic. jud. de leg. 1.

prout cessat etiam privilegium conditionatum, cessante conditione, sub qua concessum fuit. Causa verò si cesset, cessat quidem etiam privilegium, si causa illa finalis motiva & principalis fuerit, & privilegium tale sit alicui præjudicans, ad cuius conservationem causa etiam requiratur; non cessat tamen, si causa, quæ cessat, tantum sit impulsiva, aut merè favorabile privilegium, cuius usus propter mutationem variarum circumstantiarum non est illicitus, & injustus redditus.

§. II.

An privilegium finiatur per mortem illius, cui concessum est, vel per mortem concedentis, item an per renuntiationem privilegiati?

SI personæ tantum concessum sit privilegium, extinguitur per mortem illius, ita ut ad hæredes non transeat, quia personæ coheret, & eam sequitur *cap. privilegium 7. de regul. juris in 6.* si verò ratione dignitatis v. g. alicujus, ratione loci, officij &c. concessum sit privilegium, ita ut non tam personale, quam reale sit, non extinguitur per mortem illius, qui hoc privilegio ratione dignitatis v. g. gaudebat, sed transit ad eum, qui in dignitate, seu officio succedit.

Neque per mortem concedentis amittitur ordinatè privilegium, uti patet *ex lib. 1. Decret. tit. 29. sect. 7. §. 5.* si semel legitimè acquisitum est, cum sit favor Principis, qui permanere debet, & liberalis quasi donatio, quæ semel facta non expirat per mortem donantis, nisi

aliter sentire & loqui jubeant, verba privilegium restringentia, ultra mentem enim concedentis, quæ per verba innotescat, extendendum non est privilegium.

Quia verò quisque suo juri, & favori pro se introducto cedere potest, si nulli cessio talis præjudicet, hinc valida, & licita est renuntiatio privatæ, & particularis personæ, si privilegio sibi peculiariter factò renuntiet, & effectum suum plenum habebit renuntiatio hæc, ut pertinere amplius non possit, si à concedente privilegium fuerit admittà renuntiatio; si verò in favorem alicujus communis, dignitatis, vel loci fuerit concessum privilegium, non possunt particulares illius communis personæ tali privilegio renuntiare, cum renuntiatio talis esset in præjudicium communis, dignitatis, vel loci illius. *Argum. cap. cum tempore §. de arbitris, & cap. si diligenti. 12. de foro compet.*

§. III.

An & quando amittatur privilegium per tacitam renuntiationem, sive per non usum, vel per contrarium usum, vel per abusum?

QUOD Privilegia affirmativa, quibus datur facultas agendi aliquid, cum gravamine & onere aliorum, per non usum privativum (voluntarium & liberum, oblatà occasione utendi privilegio) amittantur, per viam præscriptionis, & tacitæ renuntiationis, passim docent auctores, qualis tamen tacita renuntiatio, non censetur ille non usus, quo quis longissimo

gissimo etiam tempore suo privilegio usus non est, cum nulla fuerit utendi illo, aut commoditas, vel occasio, propter absentiam v.g. infirmitatem &c. si vero sint ad agendum quidem aliquid, gratia, ita tamen, ut in nullius cedant præjudicium, per merum non usum etiam longissimi temporis non amittuntur *Glossa in cap. ut privilegia 24. V. semel in anno h. t.* Privilegia autem negativa, quæ in non faciendo consistunt, in non dando decimas, in non sistendo se ordinarij tribunali &c. amittuntur, si aliis sint onerosa, per actum directè contrarium, solvendo v.g. decimas, sistendo se ordinarij tribunali &c. si ve deinde hoc fiat per viam præscriptionis legitimo tempore continuatæ, sine protestatione contrarium agentis, si ve fiat per viam tacitæ renuntiationis; ad quam tamen, ut extinguatur per eam tale privilegium, plura requiruntur, primò ut actus contrarius fiat ab ipso privilegiato. Secundò ut voluntariè fiat & animo renuntiandi privilegio, & hinc ignorans se agere contra suum privilegium, aut de actu hoc contrario protestans &c. non renuntiat tacitè privilegio suo. Tertiò requiritur, ut actus, qui contra privilegium exercetur, sit directè tali privilegio, quoad substantiam contrarius, neque in futurum utilis, cum renuntiatio hæc sit stricti juris, non tacitè extendenda. Quartò ut illi, qui per actum contrarium privilegium amittunt, huic renuntiare possint expressè, & illud tollere, ac abolere &c. quòd si autem negativum quidem privilegium aliquod sit, nemini onerosum aut præjudicans, non

amittitur per actum contrarium, et liberum sit privilegiato, uti vel non ut suo privilegio.

Per abusum denique privilegij, si licitum aliquid committatur, quod per privationem privilegij puniri debet, amittitur in pœnam talis delicti, privilegium, ut supradictum: si vero abusus privilegij tantum defectum aliquem non culpabilem in usu privilegij dicatur, amittitur interdum totaliter privilegium, subinde pro una tantum vice &c. jura vario modo in talibus casibus loquuntur.

§. IV.

An Privilegium semel concessum possit revocari à concedente vel à aliquo alio &c.

Privilegium concessum extraneo subdito, & ab hoc acceptatum, revocari non potest, à concedente vel ejus successore, cum talis privilegium in pactum utrinque obligans transierit, nisi postmodum in notabile concecutorum damnum cederet, ita ut si ab initio damnum illud adfuisset, iniquus contractus potuisset tale privilegium, si verò à Papa v.g. concessum sit, subdito, communitati gratis, & ad agendum aliquid præter, vel etiam contra jus communitatis vel successore hujus, valde quidem sine causa etiam (cum tale privilegium semper pendeat à voluntate concedentis, & jurisdictionem in subditum semper concedens retineat) non tamen licitè ac decenter, quia decet beneficium à Principe concessum mansurum, jura

regulam 6. in sexto nisi causa donationis, remunerationis, aut pacti alicujus &c. aliud circa tale privilegium jubeat.

§. V.

Quibus modis privilegium revocetur, & quando revocatio privilegiorum vim suam & effectum habeat?

Revocantur autem privilegia expressè, vel tacitè; expressè per verba expressa, vel per clausulas speciales, aut generales, nisi sint in Corpore juris clausa, vel specialibus clausulis munita, vel per modum contrarius concessa sint; ad talia enim privilegia revocanda non sufficient clausulæ generales, sed specialis sæpius derogatio facienda, & expressa. Tacitè verò revocantur per actum Principis concedentis, directè contrarium privilegio, cum quo actus talis subsistere non potest (nisi in Principe præsumi posset ignorantia privilegij) vel per legem contrariam universalem, si privilegia concessa sint in Corpore juris contenta: neque tamen per mandatum particulare, aut rescriptum Principis censetur privilegium, cui contrarium hoc rescriptum est, tolli, si nullam clausulam derogatoriam habeat, *cap. cum ordinem 6. de rescriptis*, nec per privilegium posterius, contrarium priori revocatur prius speciale, nisi specialis prioris mentio derogatoria fiat *cap. veniens 19. juncta Gloss. V. nullum de prescript.* (Cum in his casibus non præ-

sumatur Princeps scientiam habuisse prioris privilegij, vel certè dici debeat, derogari quidem per tale rescriptum speciale posterius privilegio generali, quoad hunc actum & hanc vicem, non tamen in genere & in omni casu) neque per sententiam latam à Principe, qui privilegium potuit concedere, censetur revocari privilegium *cap. sub oria 21. de sent. & re judic.* quo in casu reprobare potius privilegium pro hac vice censetur Princeps, quàm revocare.

§. VI.

An pereunte re, cui privilegium inhaeret, pereat quoque & extinguatur ipsum privilegium?

Respondetur, perire quidem privilegium reale, sive rei adhærens, pereunte tali re, sicut personale privilegium extinguitur pereunte personâ, cui concessum est, ita tamen, ut distinguendum sit, an locus, vel res sacra, Ecclesia videlicet, vel monasterium, &c. autoritate Superioris destruaturs absque ulla spe restitutionis vel reparationis, &c. vel utrùm pereat ab hostibus v. g. diruta, combusta, &c. cum spe reedificationis; in illo casu pereunt privilegia tanquam subtracto in perpetuum fundamento; in hoc autem casu remanent omnia privilegia non tantùm, quæ solo affixa sunt, sed etiam ea, quæ in loco tali sacro exerceri possunt, suspensa tamen manent, usque dum locus talis iterum ædificetur.